דרוש שינוי במדיניות בלחימה בטרור בשומרון?

written by תא"ל במיל' יוסי קופרווסר | 31.05.2023

הרצח של מאיר תמרי ליד חרמש הוא ביטוי נוסף למגבלות של מדיניות סיכול הטרור שישראל נוקטת בשומרון. במוקד האסטרטגיה הנוכחית עומד מאמץ מודיעיני ומבצעי מתמשך ומרשים, המתבטא בגיחות קצרות לערים שבשליטת הרשות הפלסטינית, כדי לפגוע בתשתיות הטרור עוד לפני שהמחבלים יוצאים לבצע את פעולות הטרור, ולתפוס את מבצעי הפיגועים במקרה שעלה בידם לבצע את זממם. בדרך זו חוסלו כ-150 מחבלים, נעצרו מאות, וסוכלו עשרות פיגועים.

בנוסף, ישראל מיישמת בהתמדה ובזהירות את מדיניות הרס בתי המחבלים, האמורה לייצר הרתעה. למרות זאת רצף הפיגועים איננו פוסק, וחלקם גורם לנפגעים בנפש. מאז ראשית השנה נרצחו 23 ישראלים בפיגועים מסוג זה.

כדי לבחון את האפשרות לאמץ מדיניות אחרת יש להבין את המניעים של גורמי הטרור ולהכיר את אפשרויות הפעולה הנוספות שלא נעשה בהן שימוש עד כה.

מעבר למחויבות הבסיסית למאבק אלים בציונות, כחלק מתפיסת המאבק המושרשת בנוער הפלסטיני דרך מערכות החינוך, התקשורת והתרבות ומסרי ההנהגה על כלל מרכיביה, הנכונות לרצוח יהודים נובעת גם מההבנה שההנהגה והחברה הפלסטיניות רואות בכך מעשה ראוי להערכה המצדיק תשלום משכורות שמנות למחבלים, וההנהגה הפלסטינית מעוניינת בכך בייחוד בעיתוי הנוכחי, כביטוי לזעם הפלסטיני על מדיניות ישראל ועל ההתעלמות הבינ"ל והערבית מהתביעות הפלסטיניות. ניכר גם שהריחוק מהתסכול שחוו הפלסטינים בעקבות כישלונם באינתיפאדה השנייה הסיר גורם שהרתיע פלסטינים צעירים מלקחת חלק בפעולות הטרור.

ישראל נמנעה עד כה מכמה צעדים אפשריים שתכליתם לשנות את התנהלות גורמי הטרור הפלסטינים ולצמצם את מספר הנפגעים. ראשית, בהיבט המבצעי היא נמנעת ממבצעים הכוללים נוכחות מתמשכת בעומק שטחי הרשות הפלסטינית ומתגבור משמעותי יותר של כוחות צה"ל בשטחי C באופן שיאפשר הגנה צפופה יותר, ואיוש מחסומים שיפגעו בחופש התנועה של המחבלים (וגם של שאר האוכלוסייה). במישור המדיניות היא יוצרת הפרדה מוחלטת בין פעילותה נגד המחבלים לבין פעילותה מול ההנהגה התומכת ומעודדת אותם והחברה המגבה אותם. אף על פי שההנהגה הפלסטינית איננה מחמיצה הזדמנות לגבות את המחבלים ולתקוף את ישראל בבוטות בפורומים בינ"ל, תוך שימוש בהשמצות ושקרים חסרי בסיס, ישראל ממשיכה להביע את מחויבותה לשימור הרשות וחיזוקה ונמנעת מצעדים נגדה, מחשש מופרך שאלה יפגעו בתפקודה ובשת"פ הביטחוני עימה, או אף יביאו לקריסתה. ברור שבדרך זו אין סיכוי להביא את הרשות לבחון מחדש את מדיניותה המעודדת טרור. כך גם לגבי התמיכה שהמחבלים זוכים לה

מהחברה הפלסטינית. כל עוד זו אינה מזהה כי יש מחיר לתמיכה זו אין לה תמריץ לשדר מסר מרסן לבניה. מחיר כזה יכול לכלול בשלב ראשון איסור על ערביי ישראל, להיכנס לשטחי הרשות לצורכי מסחר.

לא כל הצעדים נדרשים במקביל, ומחלקם למשל, פעילות מתמשכת בעומק השטח מוטב להימנע מסיבות מבצעיות. אולם ברור שהתרופות שנוסו עד כה למכת הטרור מהשומרון אינן מספיקות, ועל ישראל להפעיל אמצעים נוספים ולא להגביל את חופש הפעולה שלה מחשש שמא יאונה רע לרשות הפלסטינית.

- פורסם לראשונה באתר N12